

Təbiət səxavətlidir, insanlar acgöz

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkışafı
Agentliyi

Acgözlük əksər canlılarda var. Heyvanlarda da, insanlarda da. İnsanlarda güc hərəslisi, yemək hərəslisi, pul hərəslisi var, bəzi heyvanlarda sadəcə yemək acgözlüyü. Sadəcə insan şüurlu şəkildə edir, heyvan şüursuz. Heyvanların planı yoxdur, qida-nı mühafizə edə bilmirlər, ala bilmirlər, sata bilmirlər, barter və ya bənzər sistemləri yoxdur. Maksimum doyanadəkdir acgözlükləri, doyduqdan sonra işləri olmur. Bəziləri torpağı qazib yerə basdırı bilir, bəzisi yuvasına ehtiyat azuqə yığa bilir, amma insanın elədiyi, yiğdiyi, depoladığı qədər yox.

İnsanlar fərqlidir. Yaradanın ən ali varlıq adlandırdığı bizlər daha acgözlük, daha hərəslik. İnsan qazandıqca qazanmaq, yedikcə yemək, gücləndikcə güclənmək istəyir. Doyumsuzdur. Tamah, mənfiət, gəlir - adını nə qoyursa qoysun. Hərəslik donunu, rəngini, cildini dəyişə bilir, amma məhiyyətini dəyişmir. "Acgöz" sözü var dilimizdə, biri haqqında danişanda onun şəxsiyyətini təsvir etmek üçün mənfi mənada işlətdiyimiz sözdür. Əger insan fitrətində doyumsuzluq, hərəslik, acgözlük varsa, onun şəxsiyyəti heç vaxt bütöv olmur.

Məhşur bir misal var, "ac insan doyar, amma acgöz doymaz" deyə. Gözü doymayan insanı heç nə doyura bilməz, ruhu acdır çünkü. Varlıqlıqca daha çox var istəyir insan.

Qazanır, qazanır, amma doymur. Qazandıqları ömrünün sonuna yətəek qədərdir, nəvə-nəticəsini doyuracaq qədərdir, amma yenə qazanmaq hərəslisi var. Tələbatı bitmir, ehtiyacı tükənmir insanın.

Gözəlləşmək uğrunda da çirkin bir acgözlüyü var insanın. Bu gün dodağını əməliyyat etdirir, sabah burnunu, birlisgün yanağını. Gözəllik hərəsliyə çevrilir getdikcə. Çirkinliyə çevrilənədək davam edir,

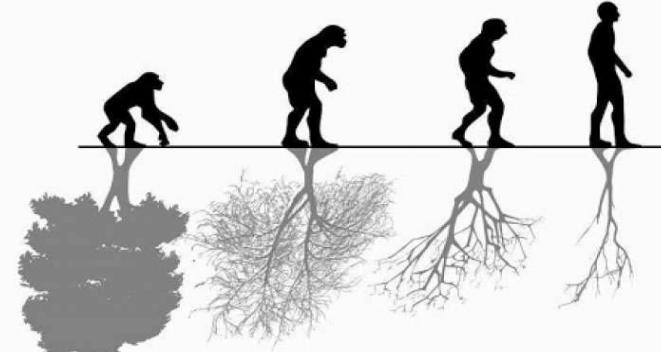

çirkinlik xəstəliyə çevrilik, insan el çəkənmər gözəllik hərəsliyindən, estetik əməliyyatlar acliğindan.

Dünya çoxdandır yaşılanası yer deyil. Dünyanın bir tərəfində süd vannasında üzənlər var, digər tərəfində bir damla südə həsrət ac insanlar. Kimi bu gün alacağı son model telefonun, avtomobilin kata-loqunu sözür, kimi bir loxma çörək üçün yerde sürünür.

Vari-dövləti "itə tök" olanlar da dərəd çəkir, balasını gecələr ac yarından da. Kimisi milyonlarını mühabizə etməyin yollarını arayır, kimisi sabah yavan çörek ala bilme-yin. Kiminin böyük evi, bol qidası, yumşaq yatağı var, kiminin quru döşəməsi, tavansız evi, beyin yan-dıran günəş, ac qarınları. Kimisi daha bir ev almaq uğrunda mübarizə aparır, kimisi sağ qalmaq uğrunda. Kimisi xərcləyib qurtara bilmədiyi milyonların üstünə milyonlar gəlsin istəyir, kimisi sadəcə doymaq və yaşamaq.

Maddi-mənəvi olaraq doymur insan. 1 evi olanda 2-cini istəyir, 2

evi olanda 3-cünü. Hər şeyin yaxşısına, yenisinə sahib olmaq isteyir. Ac gözü yetinmir, qane olmur, acgözlüyü artıraq ətrafi boşalır. Acgöz insanın dostu olmur. Onlar üçün tamah ən yaxın dostdur, cünki həmişə hər şeyin yaxşısını özləri üçün isteyirlər.

Təbiətdə heç bir canlı insan qədər acgöz deyil. Yırtıcı ovunu yaxalayıb qarnı doyanadək yeyib uzaqlaşır, yerde qalanını digər canlılar yeyir. Ağaclar torpaqdan yalnız ehtiyacı olan qədər su içirlər. Quşlar taxıl zəmisindən o kiçik dənlikləri doyanadək buğda yeyəcəklər, tor-

baları, kassaları yoxdur artığını yiğməğə. Yalnız qarışqalar dar gün üçün tədürük görürler, o da heç kimə zərər vermədən, kimsənin azuqəsini oğurlamadan, acların payını çırçışdırmadan.

Təbiət saxavətlidir, hamiya yətəek qədər qida verir əslində. Problem biz insanların mal-mülk, pul-para, gec-hökəmrənləq hərəsliyindədir. Problem yaradınan bütün yer üzünə hədiyyə etdiyi qidaların paylaşdırılma mexanizmindədir. Kimisi mədəsi partlayanaqəd yeyəbilir, kimisi uşaqlarının acliqdan ağlaşmasına dözmək məcburiyyətindədir. Ədalət bunun harasındadır? Dünyanın ədalət tərəzisində hiylə qurulub, bəzi acgöz satıcıların tərəziyə əməl etdiyi kimi. İnsan da dünyaya oxşayıb. Mal yiyəsinə oxşaması haram sayılır axı... ***

Lale Mehrali

